

Udskriftsdato: 20. december 2025

KEN nr 9423 af 01/06/2011 (Gældende)

Ophævelse af påbud om toilet-, spiseplads- og garderobe i en café

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin.,
Arbejdsmiljøklagenævnet, j.nr. 5900012-11

Ophævelse af påbud om toilet-, spiseplads- og garderobe i en café

Resumé

Ved et tilsynsbesøg konstaterede Arbejdstilsynet, at de ansatte skal gå ud af cafeen, langs cafeens facade og ind i porten (i alt 20-25 meter) for at benytte personaletoalet, der er uden forrum, at der er spisepauser under arbejdet, og de ansatte spiser i cafeen, og at der kan klædes om i et rum, der kan aflåses, men er uden siddeplads. Det var oplyst, at de ansatte møder omklædt på arbejdet, men kan have brug for at skifte en T-shirt på en varm dag.

Cafeen var godkendt af byggemyndighederne med toilet-, spiseplads- og garderobeforhold for ansatte.

Ifølge reglerne om arbejdsstedets indretning kan Arbejdstilsynet ved tilsyn på virksomheder, som hører til de erhvervskategorier, hvor arbejdsprocessen ikke har en afgørende betydning for bygningens udformning, kun give påbud om de eksisterende forhold, hvis disse er uforsvarlige.

Et enigt Arbejdsmiljøklagenævn ophævede Arbejdstilsynets påbud, idet nævnet vurderede, at forholdene for de ansatte ikke var uforsvarlige, og Arbejdstilsynet derfor ikke kunne give påbud om, at virksomheden skulle foretage ændringer, da forholdene var godkendt af byggemyndigheden.

Arbejdsmiljøklagenævnet har på møde den 31. maj 2011 behandlet klagen over Arbejdstilsynets afgørelse af 12. januar 2010. [Virksomhedens navn udeladt] klager over, at virksomheden skal sikre tilstedeværelsen af og hensigtsmæssigt beliggende velfærdsforanstaltninger for de ansatte.

Nævnet traf følgende

A F G Ø R E L S E

Arbejdsmiljøklagenævnet ophæver Arbejdstilsynets påbud.

Det betyder, at [virksomhedens navn udeladt] ikke har pligt til at følge Arbejdstilsynets afgørelse af 12. januar 2010.

B E G R U N D E L S E

Toilet-, spiseplads- og garderobeforholdene for de ansatte er ikke uforsvarlige.

Arbejdsmiljøklagenævnet lægger vægt på, at Arbejdstilsynet kun kan påtale indretningsmæssige forhold, der er uforsvarlige, fordi indretningen er godkendt af byggemyndighederne.

Situationen er,

- at de ansatte skal gå ud af cafeen, langs cafeens facade og ind i porten (i alt 20-25 meter) for at benytte personaletoalet, der er uden forrum. Arbejdstilsynet oplyser, at det ikke er muligt at gå hele vejen i tørvejr
- at der er spisepauser under arbejdet, og de ansatte spiser i cafeen
- at der kan klædes om i et rum, der kan aflåses, men er uden siddeplads. De ansatte møder omklædt på arbejdet, men kan have brug for at skifte en T-shirt på en varm dag.

Nævnet lægger vægt på, at ingen af de nævnte forhold kan betragtes som uforsvarlige i arbejdsmiljølovgivningens forstand.

Afgørelsen er truffet af et enigt Arbejdsmiljøklagenævn.

R E G L E R

Arbejdsmiljøklagenævnet har ved afgørelsen benyttet følgende regler:

Om velfærdsforanstaltninger:

- § 42, stk. 1, § 43, stk. 1, nr. 2, i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 268 af 18. marts 2005 med de ændringer, der følger af lov nr. 1395 af 27. december 2008
- § 43, stk. 1, nr. 1, nr. 2 og nr. 4, § 44, § 46, § 48, stk. 2 og § 51, i Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 96 af 13. februar 2001 om faste arbejdssteders indretning.

Om Arbejdstilsynets kompetence:

- § 62, i Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 96 af 13. februar 2001 om faste arbejdssteders indretning.

Om Arbejdstilsynets ret til at give påbud:

- § 77, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 268 af 18. marts 2005 med de ændringer, der følger af lov nr. 1395 af 27. december 2008.

Reglerne kan læses på de følgende sider.

O P L Y S N I N G E R

Sagen er afgjort på grundlag af de akter, som klagenævnet har modtaget fra Arbejdstilsynet samt brev af 24. januar 2011 fra ansatte i [virksomhedens navn udeladt], brev af 24. januar 2011 fra [virksomhedens navn udeladt], brev af 25. januar 2011 fra [navn udeladt] og brev af 7. februar 2011 fra [virksomhedens navn udeladt].

På klagenævnets vegne

[navn udeladt]

Kopi til

- [Adressat udeladt]
- Arbejdstilsynet,

Regler

Lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 268 af 18. marts 2005 med de ændringer, der følger af lov nr. 1395 af 27. december 2008

...

Kapitel 6

Arbejdsstedets indretning

§ 42. Arbejdsstedet skal indrettes således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Stk. 2. Anerkendte normer og standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

§ 43. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om indretning af faste, midlertidige, skiftende og udendørs arbejdssteder, herunder om

- 1) arbejdsrum, f.eks. loftshøjde, lufrum, gulve, vægge, lofter, belysning, temperatur, luftfornyelse og støj,
- 2) velfærdsforanstaltninger m.v., f.eks. opholds- og spiserum, garderober, omklædningsrum, toiletter, vaske- og baderum samt sovesteder og stole,
- 3) udgangsforhold, f.eks. færdselsveje, trapper og udgange.

Stk. 2. Det kan i reglerne i medfør af stk. 1 fastsættes, at de gælder for udlejere af bygninger, lokaler, arealer m.v.

...

Kapitel 13

Arbejdstilsynet

...

§ 77. Arbejdstilsynet kan træffe afgørelse om forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven, og kan herunder påbyde, at forholdene bringes i orden straks eller inden en frist.

Stk. 2. ...

Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 96 af 13. februar 2001 om faste arbejdssteders indretning

...

Kapitel 11

Velfærdsforanstaltninger

§ 43. På arbejdsstedet skal der til rådighed for de ansatte findes følgende faciliteter indrettet i overensstemmelse med §§ 44 - 46:

- 1) toilet, der opfylder § 47,
- 2) spiseplads, der opfylder §§ 48 og 49, hvis der er spisepauser under arbejdet,
- 3) håndvask, der opfylder § 50,
- 4) garderobe, eller hvis omklædning finder sted omklædningsrum, der opfylder §§ 51 - 53, samt
- 5) telefonautomat, medmindre de ansatte på anden måde har adgang til at benytte telefon.

Stk. 2. Der skal tillige findes:

- 1) baderum, der opfylder §§ 54 og 55, jf. § 53, hvis arbejdet
 - a) er tilsmudsende,
 - b) medfører risiko for forurening med materialer, der kan være smittefarlige,
 - c) medfører fare for at komme i berøring med stoffer og materialer, som det af hensyn til sikkerhed og sundhed er vigtigt at få fjernet fra huden, eller hindre spredning af,
 - d) er fysisk anstrengende, eller
 - e) er vådt,
- 2) renseplads, der opfylder § 56, hvis der på arbejdsstedet foregår vask, rensning, desinfektion eller anden rengøring af personlige værnemidler,
- 3) hvileplads, der opfylder § 57, hvis særlige hvilepauser er nødvendige eller påbudt, samt når gravide kvinder eller ammende mødre skal have mulighed for at hvile sig, og
- 4) soveplads, der opfylder § 58, hvis der på arbejdsstedet udføres tjeneste med tilladelse til at sove.

Stk. 3. ...

§ 44. Faciliteterne skal findes i tilstrækkeligt antal under hensyn til arbejdets art og antallet af personer, der i almindelighed benytter dem, og være hensigtsmæssigt beliggende i forhold til hinanden, til arbejdspladser og til færdselsveje.

...

§ 46. Faciliteterne for de ansatte må normalt ikke stå til rådighed for andre end dem, der er ansat hos den pågældende arbejdsgiver, eller på anden måde er beskæftiget på arbejdsstedet.

Stk. 2. ...

Toiletter, jf. § 43, stk. 1

§ 47. Toiletterne skal have vandudskylning.

Stk. 2. Arbejdstilsynet kan påbyde, at der indrettes særskilt toilet for ansatte, der udfører arbejde, der er særligt tilsmudsende eller udsætter dem for forurening, som af sundhedsmæssige grunde ikke må spredes.

Spiseplads, jf. § 43, stk. 1

§ 48. Spisepladsen skal anvises i et egnet lokale med forsvarlige hygiejniske forhold og indeholde et antal borde og siddepladser med ryglæn, der står i passende forhold til antallet af ansatte. Arbejdspladsen kan ikke anvises som spiseplads.

Stk. 2. Hvis der på et arbejdssted i almindelighed er beskæftiget mere end tre ansatte samtidig, skal der findes en særlig spiseafdeling, normalt indrettet i et særskilt rum.

Stk. 3. ...

Garderobe og omklædningsrum, jf. § 43, stk. 1

§ 51. Gangtøj og arbejdstøj skal kunne opbevares forsvarligt i f.eks. garderobe eller omklædningsrum.

Stk. 2. De ansatte skal desuden have mulighed for forsvarlig opbevaring af personlige ejendele, f.eks. i et aflåseligt garderobeskab, aflåselig skuffe i eget arbejdsbord eller andet aflåseligt rum af passende størrelse.

§ 52. Omklædningsrum skal indeholde aflåseligt garderobeskab til hver ansat. Garderobeskabe skal have ventilationsåbninger.

Stk. 2. Hvis arbejdet er tilsmudsende eller vådt, skal gang- og arbejdstøj opbevares forsvarligt adskilt, f.eks. i 2 adskilte garderobeskabe.

Stk. 3. Hvis arbejdet medfører særlig risiko for, at arbejdstøjet bliver vådt, skal der findes særskilt tørreplads, hvor det kan tørres på passende tid.

Stk. 4. Kvinder og mænd skal enten have adskilte omklædningsrum eller have mulighed for at benytte samme omklædningsrum hver for sig.

Stk. 5. Omklædningsrummene skal være udstyret med siddepladser.

...

Kapitel 12

Forholdet til anden lovgivning

§ 59. Foruden denne bekendtgørelses bestemmelser gælder tillige sådanne regler, som i medfør af anden lovgivning måtte være fastsat om arbejdssteders indretning.

§ 60. Bygningsreglementet gældende på det tidspunkt, hvor et arbejdssted er indrettet, udgør de mindstekrav, der efter bekendtgørelsen stilles til arbejdsstedets bygningsmæssige udformning og indretning. Efter væsentlig ombygning udgør bygningsreglementet på ombygningstidspunktet mindstekravene.

§ 61. Til arbejdssteder inden for de erhvervskategorier, hvor arbejdsprocessen ikke har en afgørende betydning for bygningens udformning eller dens indretning, stilles ikke bygningsmæssige krav udover de minimumskrav, der følger af § 60, forudsat byggeriet er gennemført efter byggetilladelse udstedt efter den 1. maj 1986.

Stk. 2. Den nærmere afgrænsning af hvilke erhvervskategorier, der er omfattet af stk. 1, er fastsat i aftale mellem Arbejdsministeriet og By- og Boligministeriet efter forhandling med de kommunale organisationer. De pågældende erhvervskategorier er grupperet i bilag 1. Eksempler på arbejdsprocesser/virksomheder, der ikke er omfattet af stk. 1, er givet i bilag 2. Afgrænsningen kan, når der er behov herfor, reguleres af By- og Boligministeriet og Arbejdsministeriet efter forhandling med de kommunale organisationer.

§ 62. Konstateres der efter indretningen af et arbejdssted forhold, der væsentlig afviger fra, eller som der ikke er truffet bestemmelser om i bygningsreglementet, kan Arbejdstilsynet uanset foranstående bestemmelser, og såfremt forholdene er sikkerheds- og sundhedsmæssige uforsvarlige, påbyde foranstaltninger til imødegåelse heraf.

...

Bilag 1

Erhvervskategorier omfattet af § 61, stk. 1:

(Erhvervskategorier, hvor arbejdsprocessen ikke har en afgørende betydning for bygningens udformning)

Kontorer og lignende, herunder:

Advokatkontorer

Ejendomsadministration

Tegnestuer

Engrosvirksomheder

Detailhandel, herunder:

Banker

Butikker

Stormagasiner

Daginstitutioner og skoler***Bo-institutioner, herunder:***

Fængsler

Kostskoler

Pensionater

Døgninstitutioner

Plejehjem

Kroer m.m., herunder:

Hoteller

Højskoler

Forsamlingslokaler, herunder:

Forsamlingshuse

Biografer

Idrætshaller

Koncertlokaler

Museer

Restauranter

Udstillingsbygninger

Kirker

Teatre

Diverse:

Anonymt byggeri (d.v.s. byggeri, hvis anvendelse ikke er afklaret på opførelsestidspunktet)

Lagerbygninger

Badeanstalter

Landbrugets avls- og driftsbygninger

Bygninger til egentlig gartneriproduktion (drivhuse etc.)